No. 907. **1850.**

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG, 11 APRIL.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaald men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 10 April.

Wij hebben in een vorig Nommer beloofd met een enkel woord terug te zullen komen op de onheusche bejegening, welke den welbekende Bergzangers in eenige steden van ons land te beurt valt — eene bejegening, zoo ongunstig afstekende bij het onthaal, dat hun bij een vorig bezoek mogt wedervaren, en die te grievender is, naarmate zij eene zoodanige beleediging minder verdiend hebben; — wij kwijten ons heden van onze belofte, eensdeels, opdat het publiek in staat zij gesteld te oordeelen over de laaghartige beweegreden, waaraan de smadelijke behandeling der Bergzangers van de zijde van vele onzer misleide landgenooten te wijten is, anderdeels, om, zooveel in ons is, een tegenwigt te stellen aan die afschuwelijke propaganda, die niets wat den naam van Katholijk draagt ongeschonden kan laten, en daarom ook de Bergzangers afschildert als voorwerpen van minachting.

Wij spreken niet van het muzikaal talent der Bergzangers. Bevoegde beoordeelaars noemen het schoon en hunne kunstuitvoeringen van eene buitengewone en bewonderingswaardige harmonie. Koningen en vorsten bragten daaraan hunne hulde. Nu eenige jaren geleden, toen de geheime protestantsche genootschappen den fakkel van godsdiensthaat nog niet ontstoken hadden, werd bij ons dit hun schoon talent volmondig en luide geprezen door die ontelbare bezoekers van hunne muziekuitvoeringen van alle godsdienstige gezindheden, die gretig van elke gelegenheid gebruik maakten, om zich aan hunne uitstekende gave te vergasten.

In zoo verre echter dit auditorium van vroeger thans den invloed ondergaat der geheime protestantsche genootschappen en hunner weekbladen, in zoo verre wordt thans afschuwelijk geheeten wat eerst een voorwerp was van onbepaalde bewondering en toejuiching. De Bergzangers vormen gezamentlijk eene vereeniging van lieden, die, bewogen met den hulpbehoevenden toestand van eenige der oorspronkelijke Zwitsersche kantons, hunne talenten dienstbaar hebben gesteld aan de verligting van het lot dier ongelukkigen, en die ter bevordering van hun ordelijk zamenzijn, zich, voor den tijd hunner rondreize, vrijwillig onderworpen hebben aan eenige noodzakelijke, onderling vastgestelde bepalingen van tucht. Het doel door de Bergzangers beoogd, is dus allezins eerbiedwaardig; hunne trouwe naleving hunner vastgestelde bepalingen van orde wordt overal erkend, waar zij zich hebben opgehouden. Geene twisten tusschen hen, geene dronkenschap, geene buitensporigheden van welken aard ook; integendeel, wederkeerige dienstvaardigheid, ingetogenheid van zeden, soberheid.

Maar — zij zijn katholijk, en de oorspronkelijke Zwitsersche kantons, ten behoeve van welker thans meer dan ooit ongelukkige en uitgeplunderde bevolking zij hun kunstvermogen besteden, zijn ook katholijk — ziedaar redegenoeg voor een deel der protestantsche periodieke pers, om de Bergzangers uit te krijten en uit te jouwen als het afschuwelijkste en verfoeijenswaardigste, wat onder de zon kan aangetroffen worden. Zij zijn katholijk en met de krachten van hunne edelmoedige inspanning zullen Katholijken ondersteund worden — en week aan week heeft men in de meest hartstogtelijke taal onze protestantsche landgenooten hooren waarschuwen zich toch verwijderd te houden van de muziekuitvoeringen dezer ellendelingen, dezer »werktuigen van Rome's heerschzucht." Immers, namen zij daaraan deel, dan zou alweer met hun geld Rome geschraagd worden; dan zouden alweer met hun geld kloosters gebouwd worden, — kloosters gebouwd worden in het verdrukte Zwitserland! — dan zou alweer met hun eigen geld aan de belangen van het Protestantismus te kort worden gedaan; dan zouden alweer met hun geld de luiheid, de zedeloosheid, de losbandigheid, waaraan de Bergzangers zich overgeven, in de hand gewerkt worden! De Protestanten hadden zich alzoo van de muziekuitvoeringen der Bergzangers verwijderd te houden; — en op zoo verschillenden toon en zoo aanhoudend werd week aan week deze raadgeving herhaald, dat, naar ons van verschillende zijden berigt wordt, de Protestanten of in 't geheel niet, of slechts in zeer geringen getale op de vroeger zoo geliefde concerten, door de Bergzangers gegeven, zich vertoonen. In 't voorbijgaan zij 't gezegd, dat men daaruit kan afleiden, hoe diep en op welke rampzalige wijze de goede geest der Nederlandsche protestansche bevolking in eenige streken des lands door de werking der pamphlet- en libel-schrijverij en der geheime genootschappen verdorven is geworden!

Nog eenige weinige plaatsen zullen door de Bergzangers bezocht worden alvorens zij ons vaderland — dat helaas! wegens godsdiensthaat en ten gevolge der opruijende geestdrijverij van sommigen der protestantsche pers thans ongastvrij oord — verlaten, om andere landen, andere werelddeelen te bezoeken. Wij hopen dat het door ons gezegde moge bijdragen om hun een beter onthaal van de zijde onzer protestantsche landgenooten te bezorgen in die steden, welke nog door hen zullen bezocht worden, dan zij tot dusverre overal gevonden hebben, waar zij eenigen tijd vertoefden. Wij hopen dit, ook ter liefde van den goeden naam onzes vaderlands, die ons dierbaar is en na aan het harte ligt. De door de fanatieke pamphletschrijvers en de geheime genootschappen aangeblazene godsdienstige onverdraagzaamheid heeft bij het Buitenland reeds veel kwaad gedaan aan den goeden dunk, dien men van Nederland koesterde; Nederland zal er zeker niet bij stijgen in de achting van den vreemde, indien het uit den mond van lieden, achtenswaardig om hun kunstvermogen en evenzeer om het doel waartoe zij het besteden, als de Bergzangers, verneemt, welke beleedigende bejegening zelfs vreemdelingen te beurt valt, indien zij slechts den naam voeren van Katholijk!

Wij hebben in ons nummer van Donderdag 4 April medegedeeld eenige uittreksels uit eene circulaire, aan al de predikanten van de voornaamste steden onzes rijks toegezonden door den heer Fynje, kandidaat bij de H. Dienst. Wij melden daaromtrent nog de volgende bijzonderheden. Uit eene advertentie, in het *Handelsbad* geplaatst, bleek het ons, dat de ongenoemde vereeniging eindelijk dan toch een naam had gekregen. Dáár stond toch te lezen, dat namens de vereeniging *Unitate ac perseverantia*, bij den boekhandelaar S. de Grebber, Sz. te Amsterdam, verkrijgbaar was gesteld eene leerrede van Ds. H. Heemskerk, tegen den prijs van 12½ cent. Maar ziet, nauwelijks is die aankondiging van deze eerste uitgave geschied, of daar lezen wij heden de volgende advertentie in het *Handelsblad:*

»(5401) Ds. H. HEEMSKERK PROTESTEERT OPENLIJK »tegen de uitgave eener leerrede op zijnen naam aan»gekondigd door de vereeniging: *Unitate ac Perseve»rantia*, bij den boekhandelaar S. DE GREBBER Sz. alhier."

Wij geven van deze advertentie met genoegen kennis aan onze lezers, omdat wij daaruit begrijpen, dat Ds. H. HEEMSKERK zijne leerrede niet heeft willen laten uitgeven namens eene vereeniging, die zulk eene voor de Katholijken beleedigende circulaire en fanatieke motiven bezigt ten behoeve van eene geld-speculatie. Wij hebben geen belang bij het al of niet in druk verschijnen van de leerrede van Ds. H. HEEMSKERK; maar wij stellen er hoogelijk prijs op, dat hij ze niet in het licht heeft willen laten verschijnen onder de onverdraagzame aanbeveling der beruchte circulaire van de zoogenaamde vereeniging *Unitate ac Perseverantia*. Dat doet Ds. H. HEEMSKERK eer aan, en bewijst voor den verlichten zin van zijne prijzenswaardige verdraagzaamheid.

Wij geven gaarne eene plaats aan de volgende correspondentie ons door een zeer geacht ingezeten van Curaçao ter plaatsing toegezonden. Het is bekend, hoe ten onzent de protestantsche partij geene middelen onbeproefd heeft gelaten om zich, door middel van het onderwijs, meesteres en oppermagtige heerscheres te maken van het aankomend geslacht. Een gelijk streven is naar onze W. I. Kolonien overgeplant geworden. Dat was voor niemand meer een geheim, evenmin als het een geheim was, na de door ons geleverde Statistieken, op welke schreeuwende wijze het handje vol Protestanten, dat zich in die Kolonien bevindt, zich in het bezit heeft weten te stellen van alle aanzienlijke, invloedhebbende en winstgevende ambten. Het heeft desniettemin zijn groot nut, geene bijzonderheden, als welke in de onderstaande correspondentie aan den dag worden gebragt, onvermeld te laten; eensdeels, opdat het al duidelijker en duidelijker blijke, welke soort van heerschappij de tegenpartij vooral zoekt te bemagtigen; anderdeels, opdat de Katholijken van Nederland zouden weten, aan welke gevaren hunne dierbare broeders, in onze W. I. Koloniën gevestigd, zijn blootgesteld, en welke nog grootere gevaren hen bedreigen; en, eindelijk, opdat het bewustzijn der sympathie van Nederland voor hunnen toestand, de Katholijken van Curaçao schrage in den vaak moeijelijken, maar edelen arbeid ter handhaving van de regten des gewetens.

De bedoelde correspondentie, waarop wij ons voorbehouden spoedig terug te komen, luidt aldus:

„Curaçao, den 28 Febr. 1850.

»Ofschoon sommige Protestanten de Katholijken voor onverdraagzaam uitkrijten, kan dit niet beter toegepast worden dan op de Protestanten zelven; getuigen de vorige tijden, toen wij slechts getolereerd werden; getuige hun gedrag opzigtens onzen nooit volprezen Bisschop, jegens wien nogthans zulke hatelijke middelen tot 't werk gesteld worden, ten einde zijne pogingen ter bevordering van deugd en godsdienst tegen te werken. Zeide men nog onlangs niet van wege de onverdraagzamen: »wij werken Monseigneur tegen; er komen zoo veel geestelijken om proselieten te maken." En mogen wij dit toelaten, moeten wij ons geestelijk hoofd stilzwijgend hooren verguizen? Dit zou immers van onzen kant de grootste onverschilligheid verraden, zoo niet de zwartste ondankbaarheid bewijzen jegens hem, die zoo veel heil en zegen aan deze Kolonie heeft toegebragt. Hoe veel goeds heeft Z. Hw. niet voor ons Curaçaonaars bewerkt, hoe veel leeds verzacht, hoe vele tranen gedroogd, hoe vele zeden verbeterd, hoe velen op den weg des heils gebragt, hoe vele opofferingen gedaan, om steeds wat goed was te bevorderen? Ik zou niet eindigen van al dat nut, al dat heil, al die zegeningen, met opoffering van zijne gezondheid en geldelijke middelen, te vermelden; laat de steenen spreken, en zij zullen het verkondigen. Hier staat een tempel voor hen, die voorheen bijna God niet kenden en thans godsdienstig en zedig zijn; daar eene kapel voor schamele negers; in gindsche streek verkondigt de priester de zalvende leer van het Evangelie; daar weder verrijst een pensionaat! Wat zal ik van dat gesticht zeggen? wat van het onberekenbaar nut, dat het nu reeds gesticht heeft en nog zal stichten? Getuigt het, meisjes; zijt gij niet beter, vromer, zediger in kleeding en voorkomen geworden? Hebt gij nu niet reeds in de heilzame uitwerking van maatschappelijke deugden en die der godsdienst leeren kennen? Getuigt het, ouders, gij, die zoo veer voor de toekomst uwer lievelingen bezorgd zijt; zijt gij nu niet geruster, wanneer gij van hen scheidende, de zegenrijke toekomst uwer dochters te gemoet ziet? Wanneer gij ziet dat zij deugdzamer, godsdienstiger worden; meer en meer beantwoorden zullen aan de verpligtingen, die godsdienst en maatschappij haar als dochters en moeders zullen opleggen? Ja, het pensionaat alleen zou in staat zijn der nakomelingschap te getuigen: »dat wij zoo zedig, godsdienstig en gelukkig zijn, hebben wij te danken aan den zich opofferenden en van godsdienst blakenden opperherder."

»En hoe vele andere middelen heeft onze nooit volprezen Bisschop niet aangewend? Dáár waar vijandschap was, knoopte hij den vriendschapsband; daar waar kerker het lot was, werd vrijheid het genot; waar verlegenheid was, bragt hij redding aan. Ik zou te ver gaan, indien ik alles wilde opnoemen, indien ik zijn arbeid, zijn zwoegen, zijne pogingen ter uitbreiding van godsdienst en deugd wilde opnoemen. Dan ik dwaal van mijn onderwerp af: ik sprak van de onverdraagzaamheid van sommige Protestanten, en dacht terend aan de bijna schuldige toegefelijkheid der Katholijken hier te lande, die evenwel niet zoo zeer in hun hart ligt dan wel in den geest, en ik durf ook wel gerust [illegible] het begrip dat zij hebben van de verpligtingen welke zij als kinderen jegens [illegible] Vader behooren te vervullen. De grond hiervan ligt in hunne pri

mitieve opvoeding, toen weinige priesters, om zoo te zeggen, den tuin huns harten konden bewerken; van daar die onverschilligheid van velen omtrent de godsdienst; van daar die weinige medewerking om iets goeds voor de godsdienst tot stand te brengen; van daar die slaperigheid; van daar eindelijk die laauwheid, waardoor zij, zelfs met opoffering van hun gevoelen en uit menschelijk ontzag, zich alles door andersdenkenden laten diets maken, zich dus in eene geestelijke verdrukking dompelen en — slapen en geeuwen, als er iets voorkomen moet worden, waarover zij zich later zullen beklagen. Hoe nadeelig dit voor den katholijken geest is, kunnen zij niet eens begrijpen, — en wat nog erger is, niet eens gevoelen. Hoe zij daardoor de andersdenkenden zelfs in hunne onverdraagzaamheid in de hand werken, diene onder de honderde voorbeelden het volgende:

»Het zal u, mijnheer de Redacteur, wel bewust zijn dat de heer Huijke sints eenige jaren alhier een instituut voor jonge heeren van allerlei gezindheden opgerigt heeft, en daarin, met vrucht en ijver voortdurend werkzaam zijnde de beste resultaten heeft voortgebragt; zoo zelfs dat hij in dat opzigt steeds den grootsten lof van de schoolcommissie en van den heer Gouverneur dezes eilands heeft mogen wegdragen; genoemde heer onderwijs in 4 talen gevende en in hetgeen eene goede opvoeding completeert, heeft dus eene geschikte gelegenheid om in zijn ruim en zeer geschikt locaal vele protestantsche leerlingen van den deftigen burgerstand op te nemen; te meer wijl het bewezen is dat de godsdienst der bij hem schoolgaande jongelieden volkomen geëerbiedigd wordt; dit weten de andersdenkenden zeer wel en zij zijn er ten volle van overtuigd. Dan wat doet nu de onverdraagzaamheid, en hoe maakt zij zich de vadsigheid van eenige Katholijken ten nutte? De heer Pypers, school-onderwijzer alhier, had in Aug. ll. zijne school van 140 leerlingen gereduceerd tot een getal van 60; onder die 60 waren over de 40 meest protestantsche meisjes, die thans geplaatst zijn op de school van Mejufvrouw Hartman, die in Jan. jl. daartoe admissie kreeg. Kwam men nu op het denkbeeld om de overige jongens bij den heer Huijke te plaatsen? Wel van de zijde der opregte, weldenkende en wezenlijk brave Protestanten; doch van de zijde der andere, o neen! Een zeker heer A raadde den Protestanten sterk af hunne kinderen bij hem te zenden, voorgevende dat Huijke *al te paapsch* is; en van daar dan ook dat op zijne school slechts 4 protestantsche kinderen uit 2 huisgezinnen bijgekomen zijn. Maar men gaat verder; genoemde A vindt het noodzakelijk eene maatschappij op te rigten ten doel hebbende om hoofd-onderwijzer en secondanten uit het Moederland te doen komen, en eene school op een grooten voet aan te leggen. Dit plan vond medewerking; A ging met de inteekeningslijst rond, waarop hij vele namen kreeg, zoo als te begrijpen is. Hoewel het aanvankelijk te voorzien was dat de strekking dier school protestantsch zijn zou, lieten zich echter eenige Katholijken en Joden op de lijst inschrijven, ten genoege van eenige voorname Protestanten, en dus uit menschelijk ontzag. De heer A. en dominé C. lieten geene middelen onbeproefd om diegenen, welke te goeder trouw dwaalden, diets te maken dat die school slechts een maatschappelijk doel had, dat er wanverhouding bestond in de scholen en in de particuliere onderwijzers (Nota bene zeggen de officiële opgaven dat voor de tien scholen het gemiddeld getal pas 50 bedraagt). Geen wonder dat velen zich lieten strikken. Vergaderingen worden gehouden, alles heeft een maatschappelijk aanzien, daar komt de vergadering van Jan. 1850! in die vergadering werpt men het masker af en … de gedrukte statuten van de school der maatschappij. Art. 14 lett. a. zeggen uitdrukkelijk dat de hoofd-onderwijzer, secondanten en kweekelingen *moeten zijn van de Protestantsche godsdienst.* De Katholieken en Joden zeer verontwaardigd van de dupe van verregaande kwade trouw te wezen, laten voor deze keer zich zeer ontevreden uit omtrent die onkiesche, zoo niet onregtvaardige handelwijze; zij dringen aan op eene buitengewone vergadering, die hun toegestaan wordt en in welke vergadering een Katholiek lid tegen dat onverdraagzaam artikel willende protesteren, door den voorzitter Betting, buitengewoon predikant alhier, in de rede gevallen werd met de bewoordingen: »Heer V. u wordt *niet* gevraagd … en door eene onbegrijpelijke flaauwheid en lafhartigheid zijn toch allen in die maatschappij gebleven, niettegenstaande A een paar dagen te voren in het pakhuis van den heer Henriguez in tegenwoordigheid van verscheidene personen gezegd had: *Wij werken tegen Monseigneur, er komen zoo veel geestelijken om proselieten te maken.*

»Ziedaar Mijnheer de Redacteur! een staaltje van verdraagzaamheid op Curaçao; inderdaad, de smet van intolerantie kleeft niet op ons, maar op hen, die onder invloed van een' enkelen tweedragt-zaaijer, het heilloozе zaad van religiehaat alom uitstrooijen en het ook in onze harten ingang trachten te doen krijgen; dan neen! de kruik gaat zoo lang te water tot zij berst; vele Katholijken hebben hunne oogen geopend, en zijn ontwaakt uit den diepen slaap van onverschilligheid en schuldige toegefelijkheid. Zij zijn verontwaardigd over het verfoeijelijke gedrag van eenen A., die toen hij onderwijzer was, veel malen bij missives aan de school-commissie zich beklaagde over het groote aantal scholen en onderwijzers, niettegenstaande én scholen én onderwijzers toen veel minder in getal waren dan thans; en nu wil hij eene school tot stand brengen, die volgens de statuten van de maatschappij niet alleen veel omvattend in middel en doel moet wezen, maar die ook protestantsch *moet* zijn.

Vergeef, mijnheer de Redacteur! mijne langwijligheid en gelief in aanmerking te nemen dat het Nederduitsch voor ons inboorlingen eene vreemde taal is; moge uw geacht en ook hier in deze kolonie veel gelezen Dagblad overvloedige vruchten blijven dragen zoo dat de Katholijken van Nederland zoowel als die van deze Kolonie hunne godsdienstige en burgerlijke regten al meer en meer begrijpen en waardeeren; mogen mijne zwakke woorden den nog sluimerenden het voor hun en hunne kinderen dreigend gevaar doen inzien, opdat door hen, in navolging van de Katholijken van Nederland, hunne regten met nadruk gereclameerd wordende, ook hunne pogingen met den besten uitslag bekroond mogen worden!

Gisteren hebben wij gemeld dat men te Rome een geestelijke, Gazzola genaamd, uit den Engelenburg had laten ontsnappen. De Belgische *Indépendance* laat zich uit Parijs schrijven, dat de Paus, over de ontvlugting van Gazzola, die hem persoonlijk in zijn blad *il Positivo* gehoond had, hoogst verstoord, zijn voornemen om naar Rome terug te keeren had laten varen; dat de H. Vader, na zich te Terracina een of twee dagen te hebben opgehouden, Rome ter linkerzijde latende leggen, zich naar Bologna zou begeven. Het zal wel niet noodig zijn op te merken dat wij deze nieuwstijding geheel laten voor de verantwoordelijkheid van den berigtgever.

In een tweede Correspondentie aan hetzelfde blad wordt gemeld dat ll. Maandag in de Wetgevende Vergadering te Parijs (linkerzijde) het gerucht liep dat de Paus op weg van Portici naar …. Rome vergiftigd was. Dit gerucht is evenwel terstond tegengesproken.

Betreffende het berigt van de *Moniteur Catholique*, medegedeeld in ons N°. van eergisteren, nopens het protest der hooge geestelijkheid tegen de onderwijswet in Frankrijk, behoort te worden opgemerkt, dat dit berigt te algemeen over alle bisschoppen spreekt. De bedoeling was, bepaaldelijk slechts die Kerkvoogden aan te duiden, welke zich openlijk tegen de onderwijswet verklaard hebben.

Z. M. de Koning en de koninklijke familie zijn heden namiddag omstreeks half 3 alhier per extra spoortrein van 's Hage aangekomen en aan het paleis op den Dam afgestapt. Terstond vertoonde het Kon. gezin zich op het balkon en werd door de talrijke zaamgestroomde menigte met een blijd gejubel en de ondubbelzinnigste blijken van gehechtheid ontvangen.

Z. M. heeft Mr. H. M. van Eck eervol ontslag verleend als secretaris der gemeente Lexmond; en in zijne plaats benoemd J. G. Roosenburg, jr., burgemeester aldaar.

Z. M. heeft den Med. Dr. IJ. de Kock eervol ontslag verleend als lid der provinciale commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt te Utrecht.

's GRAVENHAGE, 10 April. Gisteren morgen zijn bij Z. M. ten gehoore ontvangen de leden van de Algemeene Synode der Nederl. Hervormde kerk, die thans te 's Hage eene buitengewone vergadering houdt.

— De Kroonprins van Zweden wordt den 21 dezer te 's Hage verwacht.

— 11 id. Heden is het ontwerp van wet tot heffing van provinciale belastingen in Friesland over 1850 door de Eerste Kamer met eenparige stemmen aangenomen.

Verslag der commissie over de voordragten tot regeling van de belangen der Nederlandsche scheepvaart.

(*Vervolg.*)

§ 8 treedt in eene uitvoerige beschouwing van de mogelijke voordeelen die Nederland ten gevolge van de meerdere vrijheid van handel en scheepvaart zou kunnen bedingen, ofschoon zulke voordeelen zich vooraf met geene genoegzame zekerheid laten berekenen.

Als algemeene opmerking wordt opgegeven, dat door de afschaffing der differentiële regten voor ons het uitzigt geopend wordt, om op de landen, waarmede wij voornamelijk handel drijven, een zeker aandeel in de indirecte vaart te verkrijgen. Inzonderheid geldt dit, om van Noord-Amerika te zwijgen, ook van Engeland, met name wat de vrachtvaart op dat Rijk betreft.

Men grondt dit vooruitzigt overigens vooral daarop, vermits het aantal onzer voor de koloniale vaart bestemde schepen veel aanzienlijker is dan noodig voor het vervoer der O. I. producten.

Men zegge dan ook niet, dat de Engelsche handelaars door een gevoel van nationaliteit teruggehouden zullen worden, om vreemde schepen te bevrachten. Tot zekere hoogte moge dit waar zijn, en van dat gevoel van nationaliteit mogen zelfs in de handelwijze der groote assurantie-ligchamen in Engeland, ten aanzien van het classificeren der schepen, nog steeds sporen aangetroffen worden; onvoorwaardelijk kan het niet worden aangenomen.

Niet enkel de eigenlijke handelaar, ook de groote fabrikant kan in Engeland aan onze koopvaarders eene uitvracht naar Oost-Indie verschaffen. Handel en fabriekwezen zijn in Engeland zoodanig in elkander geweven, dat de groote fabrikant in katoenen lijnwaden tevens niet zelden de hoofdbelanghebbende bij de operatien tot afzet van zijne fabriekwaren blijft.

Nog eene andere uitvracht zou welligt onder het nieuwe stelsel voor onze op Java varende schepen te bekomen zijn. Naarmate de Britsche kolonien in Australie meer beginnen te bloeijen, wordt ook de stroom der landverhuizers uit Duitschland meer daarheen gelokt. Indien het gelukken mogt, dien stroom naar ons land te leiden; indien deze landverhuizers voortaan, in plaats van over Bremen, over Amsterdam of Rotterdam naar het vijfde werelddeel verreisden, zouden onze Oost-Indievaarders meermalen gelegenheid tot eene voordeelige uitvracht bekomen.

Men erkent gaarne, dat het aangevoerde niet toepasselijk is op de zoogenaamde kleine vaart, en er waren dan ook leden, die beweerden, dat de voorgedragene maatregelen aan deze niet zouden baten, omdat zij geen belang had in het openstellen der indirecte vaart op Engeland. Naar hun inzien werden de bedoelde maatregelen uitsluitend genomen in 't belang der groote vaart en werd aan haren bloei de kleine vaart opgeofferd.

De juistheid van deze stelling werd echter door vele andere leden ontkend.

Men beriep zich daarbij op cijfers, waaruit blijkt dat in 1848 de kleine vaart nagenoeg 5½ maal zooveel heeft uitgevoerd als de groote, staande het verschil als van *f* 89,385,260 tot *f* 16,540,472. Wanneer men nu, volgens de daarvan bestaande statistieke tabellen, nagaat waarin die uitvoer bestaan heeft, dan valt in het oog, voor welke vermeerdering deze bij een meer levendig handelsverkeer vatbaar zou zijn. Wanneer men daarbij opmerkt, dat van de aangeduide waarde van ruim 89 millioen, voor 51 millioen door de vreemde vlaggen van *alle* natien, die onze havens aandoen, in 't bijzonder onder de Engelsche, zijn uitgevoerd, maar daarentegen voor ruim 38 millioen alleen door onze kleine vaart, dan ziet men, hoe aanzienlijk het aandeel onzer vlag in dezen uitvoerhandel is. De belangrijkheid onzer kleine vaart wordt echter nog grooter, als men zich herinnert, dat de uitvoer onder Nederlandsche vlag slechts door een deel der hier bedoelde schepen heeft plaats gehad, daar het toch bekend is, dat een ander gedeelte buiten 's lands, vooral naar en uit de Oostzee, vrachtvaart uitoefent, zonder onze havens aan te doen.

Niet minder onjuist acht men de meening, dat de belangen van onze kleine vaart aan die der groote zouden worden opgeofferd, of dat de laatstgenoemde ten koste der eerste zou worden begunstigd. Men scheen bij de opvatting van dat denkbeeld van eene onjuiste voorstelling te zijn uitgegaan van hetgeen de kleine vaart in tegenoverstelling van de groote kan worden genoemd. De laatste is toch niet enkel die op Java; niet enkel behooren daartoe de schepen, die door de Nederlandsche Handelmaatschappij of van gouvernementswege worden bevracht; ook de zoodanige, die op onze West-Indische kolonien, op Zuid- en Noord-Amerika of op nog verder afgelegene gewesten varen, moeten daarbij worden geteld. Indien de bedoelde tegenstelling eenige strekking heeft, dan is het alleen om het voordeel te doen gevoelen, hetwelk de koloniale vaart door de bevrachting voor de Handelmaatschappij heeft genoten. Men meende te dezer plaatse over die bevrachting niet te moeten uitweiden, maar wilde, in antwoord op de gemaakte bedenking, alleen doen gevoelen, dat de bedoelde voordeelen niets uitsluitends hebben, en bepaaldelijk de kleine vaart niet benadeelen, hetgeen in het breede wordt uiteengezet.

§ 9. De redenen, welke, blijkens het aangevoerde, onder de gegevene omstandigheden, na de opheffing der Engelsche navigatie-acte, voor het gevoelen pleiten, om onzerzijds tot dergelijken maatregel *ten opzigte van Engeland* over te gaan, kwamen over het algemeen zóó gegrond voor, dat de overgroote meerderheid zich daarmede *ten opzigte van Engeland* volkomen vereenigde. Ook was vrij algemeen de overtuiging heerschende, dat dit doel het best door een maatregel van wetgeving zou bereikt worden, en dat het verder volgen van het tractaten-stelsel, maar bijzonder de toepassing daarvan in deze zaak, zeer veel bezwaren opleverde, welke het van belang was, vooral ook nu, te vermijden.

Maar nu ontstond een tweede hoofdpunt van overweging, daarin bestaande, of de Regering bij de gedane voordragt het beste middel heeft gekozen om tot het beoogde doel te geraken; waardoor men dan verstond of de bescherming der eigene vlag op eens en onvoorwaardelijk moet worden afgeschaft, gelijk zulks bij de voorgedragene wetten geschiedt, dan wel of de aanneming van het beginsel van wederkeerigheid verkieslijk zou zijn.

In al de afdeelingen vertoonden zich voorstanders van het laatste gevoelen. Zij meenden, dat de Regering in dit opzigt het voorbeeld van Engeland te zeer gevolgd en het groot verschil tusschen de stelling van die mogendheid en van onzen Staat al te veel uit het oog verloren heeft.

Voor het aannemen van het beginsel van wederkeerigheid pleit verder, dat wij daardoor reeds ons deel erlangen zullen in de voordeelen die de Engelsche scheepvaartwet aanbiedt, en die dan toch, volgens de Memorie van Toelichting tot de aangebodene wetten zelve, in de eerste plaats in het erlangen der indirecte vrachtvaart op Engeland zouden moeten bestaan.

Het beginsel van wederkeerigheid is door de Regering in art. 1 der wet lit. *A* opgenomen, voor zoover de aanvoer uit de kolonien betreft; en waarom zou men dan dat beginsel wel in het eene, niet in alle andere gevallen toepasselijk verklaren? Waarom zou men ten minste niet de invoering van het beginsel van wederkeerigheid als overgangsmaatregel beproeven?

Door deze verschillende bedenkingen geleid, verklaarden deze leden zich gestemd voor het vasthouden aan het beginsel van wederkeerigheid evenzeer tegenover andere Staten als tegenover Engeland.

Eindelijk werd door de voorstanders van de aanneming der reciprociteit als beginsel in de wet nog aangevoerd, dat Engeland, hetwelk betrekkelijk misschien minder schepen bezit dan Nederland, daarvoor, ook ten gevolge zijner gereserveerde kustvaart, meer bedrijf had. Wij daarentegen bezitten een overvloedig getal schepen. De concurrentie der natien, die vooral scheepvaart uitoefenen, moet dien ten gevolge ons meer dan Engeland benadeelen. Er is derhalve ook voor Nederland meer reden dan voor Engeland om zijne scheepvaart tegen die Staten te beschermen, of hunne vlag althans niet op den voet der nationale toe te laten, zoolang zij onze schepen bij hen niet als de eigene ontvangen.

§ 10. Het in de regerings-voordragt opgenomen beginsel der dadelijke, onvoorwaardelijke gelijkstelling werd tegen de voorstanders der wederkeerigheid door een aantal leden met kracht verdedigd.

Vooreerst wordt gewezen op de groote verscheidenheid en onbestemdheid in de artikelen der tractaten ter zake van de begunstigingen der meest bevoorregte natien.

Vele leden vreesden uit dien hoofde voor groote diplomatieke moeijelijkheden. Ook deed men gevoelen, dat men, het beginsel

van wederkeerigheid in eene wet opnemende, daardoor wel konde voorkomen, dat aan Staten, aan welke men door geen tractaten was verbonden, geene andere dan wederkeerige regten werden toegekend — doch dat men door dat beginsel alzoo in eene wet vast te stellen, niet konde praejudiciëren aan regten, die bereids door verbonden waren verzekerd.

Uit deze en meerdere beschouwingen omtrent dit punt, trok men het gevolg dat men zich van het aannemen van een beginsel van wederkeerigheid en van het volhouden daarvan wel veel moeijelijkheid, maar geenszins goede gevolgen zoude kunnen voorspellen.

De aanneming van het wederkeerigheids-beginsel zou dus, naar het tot dus ver ontwikkeld gevoelen, geenszins te weeg brengen wat de voorstanders zich daarvan voorstellen; maar daarenboven zou het, bij het aannemen daarvan, moeijelijk vallen buiten het sluiten van tractaten te blijven, en al de bezwaren vroeger te dier zake ontmoet, zouden zich dus weder vertoonen. Men zou op nieuw in allerlei kleingeestige verrekeningen van voor- en nadeelen vervallen, en ondervinden, dat het voor een kleineren Staat altijd veel bezwaar inheeft, met groote mogendheden te onderhandelen, en dat, zoo het al zulk een Staat eens gelukt een voordeelig handelsverdrag te sluiten, òf anderen om de erlangde voordeelen vijandig worden, òf wel zulk een verdrag bij de eerste gelegenheid wordt opgezegd. Deze stelling wordt door voorbeelden gestaafd en dit gedeelte van het verslag aldus besloten.

Eene gelijkvormige, vrijzinnige handelswetgeving bewaart ons voor al zulke moeijelijkheden; zij zal ons de sympathie van andere volken verschaffen en hen in onzen handel en in onze nationale onafhankelijkheid belang doen stellen. Al ware het dan ook, dat de eene of andere natie niet teruggaf wat haar van onze zijde wordt aangeboden, en nogtans in de vrijheid bij ons bleef deelen, dan zou toch het voordeel op den langen weg altijd zijn aan de zijde van den vrijgevige. Deze zou ook daarom de vruchten van zijn vrijgevig stelsel plukken, omdat waar de handel aanwakkert, de uitvoer van eigene voortbrengselen wordt bevorderd. Die vermeerdering van handelsvertier zou tevens vergoeding opleveren voor het nadeel, dat de eigene scheepvaart, ten gevolge der vermeerdering van concurrentie, zou kunnen lijden.

Nog eens moest men het herhalen, onze antecedenten, zoowel als onze tegenwoordige belangen, onze kolonien, onze ligging, alles wijst er ons op, dat het onze eerste zorg moet wezen, te trachten een middelpunt van handel te zijn en te blijven. Daarom vooral moeten wij alle schepen op gelijken voet als de nationale toelaten, niet vergetende, dat er geene hier kunnen aankomen, die den handel niet voeden. Voor het hoofdbelang moeten alle nevenbedenkingen achterstaan.

§ 11. Het heeft een derde hoofdpunt van beschouwing uitgemaakt, of, indien het voorname beginsel der voorgedragene wetten, de gelijkstelling der vlaggen, wierd toegegeven, de vreemde vlag voor het vervolg met de Nederlandsche moest worden gelijk gesteld, dan wel in omgekeerde rede de Nederlandsche met de vreemde. Zeer vele leden hebben hunne bevreemding niet ontveinsd, dat de Regering het laatste gekozen heeft, en dus het genot der korting van 1/10 van de regten van in- en uitvoer, alsmede het mindere invoerregt van f 2 en f 1 per last op de granen en zaden, volgens de wet van 19 Junij 1845 aan de Nederlandsche vlag en daarmede gelijk gestelde vlaggen verzekerd, niet voortaan aan allen gemeen gemaakt, maar omgekeerd den meerderen last aan allen opgelegd heeft.

Het klinkt toch vreemd, dat men, met de woorden: vrijheid van handel en scheepvaart in den mond, de op dien handel en scheepvaart drukkende lasten, al is het dan ook in eene betrekkelijk niet zeer groote mate, verhoogt, en terwijl men het stelsel van bescherming bestrijdt, die bescherming niet trapsgewijze vermindert, maar nog eenigermate doet toenemen. Men kon dit niet consequent noemen en achtte het strijdig, zoowel met de vrijgevigheid, waarvan de gedane voordragten anders het bewijs opleveren, als met den stelselmatigen gang, dien men anders in deze voorstellen opmerkt, terwijl overigens de door de Regering aangevoerde financieele bezwaren, die leden niet boven allen twijfel verheven toeschenen, waarom men dan ook vele inlichtingen dienaangaande vroeg.

Maar zoo men zich, ten gevolge der te dezer zake te ontvangen nadere inlichtingen, in het algemeen gunstiger gestemd mogt vinden voor het omhelzen van de denkbeelden der Regering op dit punt, zou nog altijd bij vele leden groot bezwaar overblijven tegen de verhooging van het regt van invoer op granen en zaden.

§ 12 bevat eene opmerking met opzigt tot de wijzigingen die, ten gevolge van de voorgedragene wetten, in het tarief der regten van in- en uitvoer zouden worden gebragt. Sommige leden meenden, dat de Regering daaromtrent, zelfs in haar stelsel, eenigermate te ver is gegaan, door eene onderscheiding uit het oog te verliezen, die werkelijk van belang moet geacht worden. Ons tarief, zeiden zij, kent driederlei soort van bescherming, die van de nationale vlag, die van den aanvoer uit het land van herkomst en die der inlandsche nijverheid. De bescherming der eigene vlag wordt bij de voorgedragene wetten geheel opgeheven. Die opheffing is daarbij hoofddoel; zij is het beginsel, waarmede de wetten staan of vallen; hetzelfde beginsel, wat ook door Engeland is aangenomen en dat land overal ingevoerd wenscht te zien. De derde soort van bescherming, die der inlandsche nijverheid, heeft niets gemeen met het doel der tegenwoordige wetten en had om die reden daarbij, naar veler gevoelen, geheel onaangeroerd moeten blijven. Maar zulks had ook het geval moeten zijn met opzigt tot bescherming van den aanvoer uit het land van herkomst.

§ 13. De bedenkingen, die, blijkens het voorafgaande, tegen de voorgestelde wijzigingen in het tarief der regten van in- en uitvoer bestaan, en waarbij nog andere van meer bijzonderen aard, gevoegd moeten worden, hebben sommige leden gebragt tot het opperen van het denkbeeld, of het hoofddoel der tegenwoordige wetten niet te bereiken zou zijn, zonder de bijzondere bepalingen van dat tarief aan te raken.

§ 14. Een vierde hoofdpunt van overweging in de Afdeelingen der Kamer betrof de voorgedragene gelijkstelling van de vreemde met de Nederlandsche schepen ten aanzien van het tonnegeld. Algemeen heeft men, in het stelsel der voorgedragen wetten, die gelijkstelling niet anders dan kunnen goedkeuren, maar tevens hebben vele leden gemeend, te dezer gelegenheid met ernst bij de Regering op de geheele afschaffing van het tonnegeld te moeten aandringen.

Onderscheidene redenen pleiten, naar hun inzien, voor de afschaffing dezer belasting, die reeds uit haren aard moeijelijk te verdedigen is; daar zij, in onderscheiding van andere, niet zoozeer de winst of verdienste treft, als wel de gelegenheid om iets te verdienen ontneemt.

Ook de wijze van heffing dezer belasting heeft grond tot gewigtige bezwaren, waaronder men dan vooral, om van andere bedenkingen niet te spreken, het oog heeft op den buitengewonen last, die daardoor in sommige gevallen aan de zoogenaamde kleine vaart wordt opgelegd.

Al deze bedenkingen zouden reeds op zich zelve den aandrang tot afschaffing van het tonnegeld genoegzaam regtvaardigen, maar zij erlangen dubbel gewigt, wanneer men daarbij het doel der tegenwoordige wetten, den toestand die daardoor voor den Nederlandschen handel en de Nederlandsche scheepvaart geopend zou worden, op het oog houdt. Dat doel is opheffing van alle uitsluitende bescherming der Nederlandsche vlag, in 't vooruitzigt, dat onze scheepvaart met goed gevolg met die van andere natien zal kunnen mededingen, en tevens dat onze handel, in den nieuwen wedstrijd door de intrekking der Engelsche scheepvaartwet geopend, niet zal behoeven onder te doen, maar de nadeelen, die in sommige opzigten mogten worden beloopen, door toenemende bedrijvigheid en vertier zal weten te vergoeden.

Maar indien dit vooruitzigt verwezenlijkt zal worden zal wel de eerste voorwaarde daarin bestaan, dat onze handel en scheepvaart te midden der brandende concurrentie, niet met bezwaren te worstelen hebben, die aan den vreemdeling een beslissend voordeel boven den Nederlander kunnen verschaffen. Dit nu is, geen deskundige zal het ontkennen, werkelijk het geval ten gevolge der hooge scheeps-ongelden, welke de Nederlandsche handelaar of scheepsreeder in vergelijking met den buitenlandschen koopman te dragen heeft.

Vele leden, die de tegenwoordige wets-ontwerpen in beginsel goedkeuren, waren dan ook van meening, dat men de invoering daarvan had moeten voorbereiden door de afschaffing van deze belasting, welke met het doel dier wetten lijnregt in strijd is, en welker voortdurend bestaan dus, indien de ontwerpen wierden aangenomen, tot het mislukken van geheel den maatregel zou kunnen bijdragen.

Intusschen waren er dan toch leden, die verklaarden, bij dezen toestand onzer geldmiddelen, nimmer hunne toestemming te kunnen geven aan de opheffing eener belasting, waarvan de opbrengst voor het loopende jaar op f 450,000 geraamd is. Van de andere zijde werd echter daartegen aangevoerd, dat niemand die afschaffing kon verlangen, indien niet een ander voldoend middel daarvoor in de plaats wierdt gesteld. Men erkende, dat het opsporen van zoodanig middel groote moeijelijkheden inhad, maar vleide zich toch, dat de Regering, indien zij de zaak ernstig wilde, daarin zou kunnen slagen. Onderscheidene denkbeelden tot aanvulling van het door eene afschaffing der tonnegelden te veroorzaken tekort werden in de Afdeelingen aan de hand gegeven en meer of minder breedvoerig besproken.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 8 April. Bij den aanvang van de huidige zitting der Wetgevende Vergadering had eene nieuwe stemming plaats over de benoeming van een vice-president. Jules de Lasteyrie, die ll. Zaturdag voor de eer eener nieuwe verkiezing had bedankt, is desniettemin met 325 tegen 91 stemmen herkozen.

Vervolgens heeft de Vergadering de tweede beraadslaging voortgezet over het wetsontwerp betreffende den spoorweg van Parijs naar Avignon, en wel in de eerste plaats over de amendementen, waarbij de uitvoering en de exploitatie door den Staat worden voorgesteld. Dit systeem, door Grévy ontwikkeld, werd door Léon Faucher en Raudot bestreden. Laatstgenoemde redenaar, over de noodzakelijkheid sprekende, waarin de Staat zich gebragt zou zien om de tarieven te verminderen, haalde tot voorbeeld aan, dat van den spoorweg in Belgie, ofschoon er veel gebruik gemaakt wordt, de opbrengst echter gestadig vermindert, en in het laatste jaar slechts 2 pCt. bedroeg. Op het einde der zitting heeft de Lamartine zich laten inschrijven om morgen het ontwerp der regering te verdedigen.

— De verkiezing van Jules de Lasteyrie wordt aangemerkt als het onloochenbaar teeken van het begin eener verzoening tusschen de legitimisten en de orleanisten. Wil die verzoening echter volkomen zijn, dan moet zij tegen den 28 April tusschen alle kiezers der ordelievende partij plaats vinden. En hiertoe is reeds eene poging aangewend. Er heeft eene zamenkomst plaats gehad tusschen eenige leden van het bureau der *Kiesvereeniging* en van het comité der gematigde pers. Van eene andere zijde wordt gemeld dat de legitimisten zich geheel van de stemming zullen onthouden, en dat de hoofden der partij de reden dezer onthouding hebben te kennen gegeven, t. w. de handelwijze der *Kiesvereeniging* en het voordragen van Foy tot kandidaat.

— De socialisten hebben reeds hunne eerste vergadering gehouden, ten einde afgevaardigden te benoemen tot het aanwijzen van een kandidaat. Die bijeenkomsten waren zeer onstuimig; d'Alton-Shée, die zich kandidaat stelde, werd openlijk gehoond en van de laagste handelingen beschuldigd. Er heerscht onder de socialistische partij veel oneenigheid aangaande de keuze van haren kandidaat. Em. de Girardin heeft steeds weinig kans.

— Velen blijven steeds in het denkbeeld verkeeren dat indien de socialisten den 28 April te Parijs zegevieren, de regering eene wijziging in de kieswet zal voorstellen.

— De gezant de Persigny is te Parijs afgestapt, en zijne komst heeft tot allerlei gissingen aanleiding gegeven. Men had o. a. gezegd, dat hij, als een bijzonder vriend van den President der Republiek, door dezen met de nieuw te scheppen portefeuille van policie zou begiftigd worden. De Persigny zal echter welligt over drie weken reeds naar Berlijn terugkeeren.

— De groote wapenschouwing, die heden op het Veld van Mars had moeten plaats hebben is, wegens de geweldige stortregens, die den grond geheel doorweekt hebben, afgezegd.

— Het berigt aangaande het oprigten van een corps *pupillen* tot bewaking van het Elysée en het gebouw der Vergadering, blijkt thans een *canard*, een sprookje te zijn.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 8 April. Gisteren avond heeft er eene vrij ernstige vechtpartij tusschen burgers en militairen plaats gehad.

— Men schrijft uit Frankfort, 7 April. De Nederlandsche staatsraad v. Scherff, heeft zijne geloofsbrieven als gevolmagtigde van Luxemburg, bij de bondscommissie overhandigd.

— De groothertog van Mecklenburg-Schwerin heeft besloten zich te onderwerpen aan het gevoelen van de centrale bondscommissie betreffende het geschil over de nieuwe constitutie. De minister van Lutzöw heeft daarop in de kamer verklaard, dat het ministerie zich met dat besluit niet kon vereenigen en zijn ontslag had gevraagd, dat zou verleend worden. Vervolgens las hij een groothertogelijk besluit voor waarbij de zitting drie maanden werd geschorst. De voorzitter meende echter dit besluit, als door een aftredend onverantwoordelijk ministerie gecontrasigneerd, niet als wettig te kunnen erkennen en wilde dat met de aan de orde zijnde werkzaamheden zou worden voortgegaan. Een gedeelte der vergadering ondersteunde dit gevoelen, doch de geheele regterzijde verwijderde zich, waardoor het vereischte aantal leden niet meer tegenwoordig was. Intusschen werd door den president aangekondigd, dat de volgende zitting op den 5den zou plaats hebben, welke aankondiging met luid gejuich begroet werd door het talrijk aanwezige publiek, hetwelk gedurende de gansche zitting ondubbelzinnige blijken had gegeven, dat het besluit des groot-hertogs deszelfs goedkeuring niet wegdroeg.

— Het bestuur van het kanton Genève heeft geweigerd het besluit van den eedgenoodschappelijken raad, betrekkelijk de uitdrijving der leden van de Duitsche genootschappen van werklieden, voor zooveel dat kanton betreft, ten uitvoer te leggen.

BERLIJN, 8 April. De uitslag der verkiezingen voor de Eerste Kamer is bijna geheel bekend. Het grootste gedeelte der vorige leden is herkozen. Over het geheel schijnt de keuze zich op leden der regterzijde te hebben gevestigd.

— Over de Deensche zaken zijn hier dezer dagen wederom nieuwe conferentien geopend. Denemarken wil thans ook, dat Pruissen zich met de uitvoering van den te sluiten vrede belast, dat is te zeggen, de hertogdommen in het belang van Denemarken bedwingt. Deze eisch is ten stelligste afgewezen. Men voorziet thans dat Pruissen een afzonderlijken vrede sluiten en de hertogdommen aan hun lot zal overlaten.

ERFURT, 8 April. Morgen zal het volkshuis weder bijeenkomen. De meerderheid van het parlement is het volstrekt niet eens aangaande de strekking en de beteekenis van den Bondstaat. De meerderheid wil hem hebben als een zelfstandig organismus in het Europesche statenstelsel, Pruissen wil hem slechts als een aanvullend lid in den op den grondslag van 1815 te herstellen statenbond. Het parlement zou Sunderbundsch willen blijven, maar de Pruissische regering heeft er hare bekomst reeds van, evenzeer als van het erfkeizerschap, waarop de Gotha'sche partij gespitst was.

ITALIE.

De half-officieele allezins geloofwaardige *Osservatore Romano* gaat voort met de toebereidselen tot de ontvangst des H. Vaders binnen Rome aan te kondigen. Het *Giornale di Roma* van 29 Maart bevat het procès-verbaal van het verbranden der bons der republiek ter waarde van 65.725 scudi welke door gemunt geld worden vervangen. Aan de munt wordt reeds druk gearbeid.

In de Sardinische Senaat, zitting 4 April is het rapport ingekomen betreffende de wetsontwerpen van Siccardi. Het besluit tot de aanneming der voordragten, ofschoon de groote meerderheid der commissie zich tegen de wet had verklaard, vermits de regten der Kerk daarbij buiten toestemming van den H. Stoel gekrenkt werden. Het blijft dus nog twijfelachtig welk het lot der ontwerpen van Siccardi zijn zal.

Een brief van Turijn aan de *Univers* meldt hoe diep verontwaardigd de bevolking van Sardinië is over den herhaalden hoon, die sommige welligt omgekochte lieden uit de heffe des volks den waardigen aartsbisschop van Turijn in het openbaar hebben aangedaan; en werd vervolgens uit over de edele gelatenheid, waarmede de prelaat die beleedigingen heeft verdragen.

De *Armonia* berigt dat de bevolking van Turijn ge-

gedurende de Goede Week buitengemeen veel godsvrucht heeft aan den dag gelegd, hetwelk ten bewijze strekt, dat het den vijanden der godsdienst niet zoo gemakkelijk zal vallen als zij denken, het geloof in de harten des volks te vernietigen.

De *Araldo* van Napels meldt dat een kolonel van het 2e reg. huzaren der koninklijke garde op het denkbeeld is gekomen om eene medaille te laten slaan ter vereeuwiging van het verblijf van Pius IX in het koningrijk Napels. Dit plan vond aanstonds veel bijval in het leger, en de gedenkpenning werd geslagen. Het opschrift luidt: *Pio IX P. O. M. Fernando II re del regno delle due Sicilie* 1848. Op de keerzijde der penning eene afbeelding van het fort van Gaëta, met het opschrift: *l'armata napolitana a memoria dell'esule Pio in Gaëta sacrava al suo amato re 26 Novembre.* De gedenkpenningen zijn geslagen op kosten van het leger; als: twee gouden, voor de vorstelijke personen, aan wien ze zijn opgedragen; anderen in zilver voor de vorstelijke personen, generaals en andere dignitarissen; en voorts eene groote menigte in verguld koper, voor de verschillende korpsen van het leger.

BELGIE.

BRUSSEL, 9 April. De beweging van het algemeen petitionnement tegen de onderwijswet wekt te regt elks verbazing. Petitien van Doornik, Binche, Aywaille (Luik) Caprijke (O. Vlaand.) en een aantal andere steden en gemeenten worden heden door de dagbladen *in extenso* medegedeeld. Het is als het ware één eenparige kreet, die tegelijktijdig uit het geheele land opgaat, nu de bevolking een zijner dierbaarste regten bedreigd ziet.

STADSNIEUWS.

Op den 24 dezer, ten 12 ure, zal ten raadhuize alhier worden aanbesteed het vernieuwen van 44 el houten beschoeijing langs den Buiten-Amstel (Utrechtsche Zijde) voor de huizen *de Beerebijt* en het *Utrechtsche Wapen*. De voorwaarden dezer aanbesteding liggen ter lezing in het Fransche Koffijhuis en in *het Vosje*.

In de 210de Staats-Loterij, zijn in de 5e Klasse bij de 11e Trekking prijzen van *f* 1000 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 8712 en 9031 ieder *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 10 April.

BEVALLEN (9 April): [illegible] W. van Otterlo, geb. de Ridder, D. - M. A. Bachuys, geb. Osterhaus, Z.

OVERLEDEN (6 April): C. Kock, 54 j. - W. A. Boom, 60 jaren. (7 April): L. J. C. Scholten, 35 j. — (8 April): J. Peixotto, 49 j.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 10 April.

GRAANMARKT.

Tarwe en *Rogge*, flaauw en met weinig affaire, verkocht van Tarwe; 127 ℔ p. 5. b. Poolse *f* 270; 132 ℔ p. Kub. *f* 275.

Van *Rogge* 120 ℔ Pruiss. *f* 142.

De overige artikelen zonder handel.

Op 9 weken Olie dadelijk 71¾ *f*. *Raapolie* op 6/w. *f* 42½; Vliegend *f* 41½; primo Mei etc. *f*. 41½, ¾, Sept. *f*. 33¼, ½; Oct. *f*. 33¾; Nov. 33¾; Dec. *f*. 34. *Lijnolie* op 6/w. *f* 32; Vliegend *f*. 31. *Hennepolie* op 6/w. *f* 37½. *Raapkoeken* per 1040 st. *f* 52, 56. *Lijnkoeken* per 104 st. *f* 6½, 9½.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pc., Prolongatie 2½ pc., Disconto 2 pCt.

Door de Nederlandsche Bank is de intrest bepaald als volgt:
Wissel-Disconto 2 pc. Beleening op Effecten 2½ pc.
Promessen d°. 3 „ Goederen 3 „

Wisselkoers.

2/m. Parijs 56 7/16; Zigt Parijs 56 11/16; 2/m. Londen 12,05; Zigt Londen 12,10; 2/m. Hamburg 34⅞; Zigt Hamburg 35 1/16; 3/m. Lissabon 42; 3/m. Porto 42; 2/m. Petersburg 1,87½.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 9 April. Belg. leen. 2½ pc. 49⅝, 5 pc. 96½; 4½ pc. 88¼; Spanje Ard. 5 pc. 11⅝; Binnenl. 3 pc. 29⅞; Coupons —; Rom. Leening 79.

PARIJS, 8 April. Fr. 3 pc. 55,50, 4 pc. —,—; 5 pc. 89,55; 5 pct N. —,—; Schatk. 5 —; Bank-Act. 2450,—; Belg. 1840, 5 pct 98¾; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. 90; 2½ pc. —; Holl. 2½ pc. 55¼; Nap. 5 pc. 93,50; Spanje 3 pc. Binnenl. 30; 3 pc. Buitenl. 29; 5 pc. Act. Rente —; Piem. Leen. 1834 975,—; 1849 —; Rom. leening 78½.

MADRID, 3 April. Act. Sch. 3 pc. 29 3/16, id. 5 pc. 13⅝; Uitgest. Sch. 3½; Coupons 7.

LONDEN, 8 April. Cons. op tijd 96 a 96⅛; Braz. 86½ a 87½; 1829/39 85½ a 86½; Ecuad. 3½ a 3¾; Ven. 31 a 32; Uitg. 11½ a 12; Gren. 16 a 16½; Uitg. 3½ a 4; Denem. 3 pc. 68 a 70; Holl. 2½ pc. 55½ a 56; id. 4 pc. 85 a 85½; Mexico 28¼ a 28½. Peru 4 pc. 66 a 66½; Port. 3 pc. 31 a 32; 4 pc. 32 a 33; 5 pc. 83 a 85; Rusl. 1822, 5 pc. 106½ a 107½; Spanje 5 pc. 18⅝ a 18¾; id. 3 pc. 37⅝ a 37¾; id. Coupons — a —; id. Passive 3½ a 3¾.

WEENEN, 6 April. Met. 5 pc. 93¼; id. 4 pc. 72; 2½ pc. 49½; Bank-Actien 1080; Lot. fl. 250, 106¼; id. fl. 500, 167.

BERLIJN, 8 April. Schuldbr. 3½ pc. 86¾; Loten 103¼; Rusl. bij Stiegl. 4 pc. 90; Pools. 4 pc. 78¼; Loten fl. 200, 95⅞; id. fl. 300, 122½; id. fl. 500, 79¾.

FRANKFORT, 8 April. Met. 5 pc. 78⅞; 4 pc. 60½; 2½ pc. 42; Bank-Actien 1108; Darmst. Lot. fl. 50, 71¼; id. fl. 25, 25⅝; Badensche Lot. fl. 50, 51½; id. fl. 35, 30⅝; Nassaus. 23½; Holl. 2½ pc 55⅜; W. S. 4 pc. 86; Sijudie 3½ pc. 87¼.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Fondsen	Rente	9 APRIL 4½ u. gebl.	10 APRIL 4 u.			gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		55⅝	55 9/16	a	55 11/16	55 9/16
Dito Dito	3	65 13/16	65⅞		65¾	65⅞
Dito Dito	4	85 13/16	85⅝		85¼	85⅝
Dito Obligatien O. I.	4					
Amortis. Syndic.	3½	87¼	87			
Handel-Maatschappij	4½					
Aand. Rijn-Spoorweg						
Aand. Holl. S. M.						
Obligatien						
BELGIE, Obligatien 1844						
Cert. bij de Belg. Bank	2½					
Dito bij Rotsch. en Volksv.		46½	46 7/16		46½	
SPANJE bij *Ardoin* £ 85	5	12 1/16	12		12¼	12
Dito Dito » 510		12 7/16	12 5/16		12⅜	12¼
Dito Onbep. Stukken		12	11⅝		11⅞	
Dito	3	37⅜				
Dito Binnenl. 2400 P.		29 15/16	29½		29⅝	29 9/16
Coup. *Ardoins*		9½	8⅝		9⅜	
Passive		4⅜				
Fransche Uitgest.		4¾				
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu 4		34⅞	34¾			
Dito Dito		36½	36¼			
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	104¾	104¾			
Dito Dito 1828 en 1829		104	104			
Cert. bij d°. 1831 en 1833		94				
Dito bij *Hope*	4	86⅜	86⅜			
Dito bij *Stieglitz en C°.*		85 11/16	85⅝			
Dito bij id. 5de Serie	4	85⅜				
Cert. te Hamburg	5					
Inschrijving in Assignat.	6					
Cert. van dito						
POLEN, Aand. à fl. 500	4					
Dito met Lot » 300						
AMERIKA, Bank-Actien						
FRANKRIJK, Obligatien	3	51½	51¼		51⅜	51¼
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50	*f*					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	76¼	76			
Dito Nieuwe	2½	41⅛	40¾			
Dito Nieuwe	5	82¼				
Ween Bank bij *Goll en C.*		84				
Dito	4					
Aand. met Loting fl. 500	*f*					
Nieuwe dito » 250						
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	3 pCt.					
BRAZILIE te Londen 1824	5	89¾	89½			
Dito Leening 1843	5					
PERU	4	69	67¼		67¾	67¼
MEXICO	5	27¼	27 7/16		27½	
GRIEKENLAND	5	5 3/16				
VENEZUELA 6 pCt. nu	2¾	33¼				
NEW GRENADA 6 pCt nu	1½					
ECUADOR		3⅛				
Coup. Ecuador	*f*					
Grieken onb.						

Peru uitgest., 26½; Braz. £ 200 88; Grieken £ 500 5 1/16, ⅛.

Binnl. fondsen algemeen iets lager bij onbelangrijke handel. 3 pCt. Fransche wederom aangeboden en circa ⅛ pCt. lager dan gisteren. In Ardoin was wederom veel handel en scheen aanvang beurs hunne rijzing van gisteren te vervolgen, doch bleven later door winstrealisatien nog iets minder dan gisteren. Coupons Ardoins en 3 pCt. Binnenl. insgelijks ¼ pCt. flaauwer. Van de overige vreemde fondsen waren Russische zeer vast. Metaliek en Portugeesche meer aangeboden. Van Zuid-Amerik. fondsen zijn Peruanen en Uitgestelde op de lager afkomende Engelsche ruim 1 pCt. gedaald.

SCHEEPSTIJDINGEN.

HELVOET, 9 April. Het schip Leijla, van Baltimore, is in het kanaal gekomen.

Het schip Boreas, van Smirna, is van de quarantaine ontslagen.

KAAP DE GOEDE HOOP, 16 Febr. Het schip de Rhijn, Kapt. Brandligt, van Banjoewangie naar Amsterdam, is den 11 dezer, met verlies van stengen, verschansingen, booten, enz. in de Tafelbaaij binnengeloopen, hebbende op de hoogte van Mauritius een' orkaan doorgestaan.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 9 April. T. de Jong, Staatsraad Baud, Banjoewangie. - T. C. Jaski, Baltimore, id. - D. H. Dirks, Elisa, Suriname. - S. G. Oostra, Annachiena Jantina, Antwerpen. - C. Lorentsen, Skulda, Frederikstad. - J. Christensen, Resolution, Drammen. - E. J. Norup, Aurora, id. - J. Naess, Anna Wilhelmina, Holmstrand. - C. A. Bang, Frithiof, id.

VLIE, 7 April. B. A. Visser, Ymkje Visser, Christiansand.

HELVOET, 9 April. L. G. Verheek, Drie Maria's, Canton. - H. U. Deuling, Yssel, Batavia. - C. R. Teijleman, voor Wijlen H. v. d. Schaft, Diana, Suriname. - J. Clark, Joseph Albion, Boston (A.) - J. J. Kuijper, Hendrieka Hillechiena, Triest. - H. P. Hazewinkel Muntendam, Anna Maria, Palermo. - A. Don, Idee, Lissabon - J. Rundle, John, Foweij.

UITGEZEILD:

VLIE, 7 April. H. B. van der Werf, Jandina, Koningsbergen. - E. G. Jonker, Zeldenrust, id. - D. J. Wiersma, Herstelling, Kopenhagen. - W. T. Kuijper, Meinsina, Lubeck. - J. J. Gjersöe, Grev. Wedel Jarlsberg, Tonsberg. - A. Albrechtsen, Erstatningen, Tvendestrand. - J. P. Johnsen, Thetis, Osterrisöer. - U. A. Bakker, Rhedernde, Noorwegen.

BRIELLE, 9 April. W. Smith, Batavier, (s.) Londen.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Kapt. Dirks, van Suriname in Texel binnen, rapporteert den 6en dezer dwars van Potland gepraaid te hebben, de schepen Jacoba, Kapt. Bakker, van Amsterdam naar Sijra en Susanna, Kapt. Heeres, van dito naar Triest.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BATAVIA, Detering, Elise: 2880 b. Koffij, 2372 kan. Suiker, 685 sch. Tin, N. H. M.

BATAVIA, de Jong, Staatsraad Baud: 1290 b. Koffij, 2837 kr. Suiker, 682 sch. Tin, 914 b. Bindr. N. H. M.

BATAVIA, Jaski, Baltimore: 3021 b. Koffij, 2589 kr. Suiker, 680 sch. Tin, 577 b. Bindr. N. H. M.

HAVANA, Zuiderduin, Emilie Sophie: 615 k. Suiker, 30 v. Honig, H. J. Rahé en C°.; 177 k. Suiker, F. Smelt en Zn.; 200 b. Tabak, 22 k. Sigaren, aan diversen.

ROTTERDAM.

BATAVIA, Deuling, de IJssel: 2340 b. Koffij, 2504 kranj. Suiker, 684 sch. Tin, 909 b. Bindrottingen, N. H. M.

BATAVIA, Hazewinkel, Bernhard Hertog van Saxen-Weimar: 4255 b. Koffij, 3133 kranj. Suiker, 1002 sch. Tin, 3957 b. Bindrottingen, N. H. M.

TRIEST, Hinloopen, Valerius Lodewijk, 387 b. Sumac, 54 v. Krenten, F. W. C. Blom; 4 v. Galnoten, C. L. Ringrose en Comp.; 25 v. Krenten, A. T. Sölling en Comp.; 25 k. Biacca, F. Carp; 10 v. Krenten, Eckstein v. de Velde en Koch; 10 v. Krenten, S. A. le Vino en Comp.; 4 v. Krenten, Gebr. Kolf; 8 v. Krenten, Durselen en Comp.; 128 v. Krenten, 185 b. Sumac, 32 v. Koopmanschappen Diverse.

ZEILKLAAR LIGGENDE SCHEPEN.

NIEUWEDIEP, 9 April, J. J. S. Rühl, Anna Margaretha, n. Batavia. - D. Lamërs, Catharina, id. - C. Abrahamsz Jr., Amicitia, Kaap de Goede Hoop en id. - H. H. Rademaker, Thetis, Valparaiso. - C. Maijer, Antonie en Eugenie, Suriname. - J. Edwards, Catharine, New-York. - H. C. Upmeijer, Alberdina, Livorna. - T. D. von Camminga, Maria en Fannij, Genua. - C. J. Koning, de Hoop, id. - M. Lovius, Trekvogel, Bordeaux. - C. Thiis, Oscar I, Drammen. - M. Moldenhauer, Thetis, id. - V. Lercke, Söeblomsten, id. - J. B. Holst, Nidelvro, id.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 10 April, in lading naar:

Keulen	C. Haasters, Köln N°. 22.
„	H. Huttner, Koophandel en Maasv.
Maintz	F. Boumans, Jonge Pauline.
Manheim	W. Bouwmeester, Carolina.
Straatsburg.	F. W. Timmerman, Frankfort N°. 21.
Duisburg	C. Scholten, Hoffnung.
Ludwigshaven	J. Hakstein, Ludwigshaven N°. 10.
Dusseldorp en *Neus*	J. Hespe, Niederrein N°. 8.
Frankfort en *Coblentz*	W. J. Krone, Frankfort N°. 24.
Maastricht	B. van Mullicom, de Stad Maastricht.
's Hertogenbosch en *Maastricht.*	H. van Eyken Lz., de Vier Gebroeders, Sluit 13 April.

KEULEN, 8 April aangekomen:

Kapt. Wilson van Amsterdam met 3589 Ctn.
„ J. J. Blij „ Rotterdam „ 3446 „
„ Kalfs „ „ „ 2204 „

KEULEN, 8 April in lading naar:

„ Stempel Köln N°. 31.
„ Baumann „ „ 14.

Rijnhoogte	ARNHEM 9 April	3 el	5 duim.
	KEULEN 9 „	14 voet	9 „

ADVERTENTIEN.

(214) Heden verloste van een welgeschapen *ZOON*, CATHARINA DELEMARRE, geliefde Echtgenoote van
ALKMAAR, 7 April 1850. J. KRAAKMAN.

Men verlangt tegen Mei in eene geordende maar drukke huishouding (*buiten*) een fatsoenlijk **BURGER MEISJE**, van de R. C. Godsdienst, die bij huisselijke bezigheden goed kan naaijen, stoppen en met de wasch omgaan. Adres aan het Bureau dezer Courant, onder Lett. W. C. (215)

(89) Het grootste, volledigste en goedkoopste, Fransch-Hollandsch en Hollandsch-Fransch WOORDENBOEK.

Voor *f* 8,00 in plaats van *f* 24,00

S. J. M. VAN HOOK,

NOUVEAU DICTIONNAIRE

FRANÇAIS-HOLLANDAIS ET HOLLANDAIS-FRANÇAIS.

Gebonden in 2 geprest linnen banden met vergulden rugtitel.

In- en uitlandsche Tijdschriften, vaderlandsche Taalkenners en Onderwijzers prijzen dit Woordenboek en leggen de loffelijkste getuigschriften omtrent zijne *rijke* en *zuivere* woordverklaring af.

GOUDA. G. B. VAN GOOR.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.